

školovali po ovom udžbeniku nije teško pogoditi.

Izlaganje Zakona o slatkovodnom ribarstvu izvršeno je bez plana, iznoseći manje važne odredbe i nabacajući ih bez ikakve logične i pravne povezanosti. Svakako je ovdje trebalo spomenuti zaštitne propise i mjere za unapređenje ribarstva.

I posljednje poglavlje »Uzgoj rakova« podnaslov »Potočni rak« nije moglo proći a da i ovdje ne ukažemo na pogreške. Na str. 247 prikazana je slika br. 69 Rak potočni — *astacus fluviatilis*.

U našim vodama živi više vrsta rakova, mislimo onih koji se upotrebljavaju za jelo i to: *Potamobius torrentium* L., *P. pallipes* L. i *P. fluviatilis* odnosno *P. leptodactylus* kamenjar bjelonogi, potočni i barski rak.

S ovim poglavljem autor je završio izlaganje o ribarstvu. Morsko ribarstvo nije spomenuto ni jednom riječi iako je poznato, daleko van naše zemlje, bogatstvo Jadranskog mora.

Na kraju moramo spomenuti još jezične, stilске, gramatičke i štamparske pogreške kojih je pun tekst.

Uprkos svima nedostacima ova knjiga je odobrena kao udžbenik za sve srednje šumarske škole na području FNRJ rješenjem Ministarstva šumarstva FNRJ pers br. 760 od 18 oktobra 1948.

Naši ribarski stručnjaci svakako bi trebali dati svoje mišljenje i sud o ovoj knjizi, tako da rješenje Ministarstva šumarstva FNRJ, kojim se knjiga odobrava kao udžbenik, ne bi dovelo u bludnju one koji će se ovom knjigom služiti bilo kao predavači ili učenici.

ZVONIMIR UZELAC

LOV UMJETNOM MUHOM (MUŠICOM)

Mnogi bi htjeli pokušati i ovu vrstu ribolova, ali si zamišljaju da je to vrlo teška stvar, da im nedostaje ovo ili ono, da se ne dobiju umjetne muhe, da je teško naučiti bacanje muhe, da je tako teško uhvatiti ribu i t. d. i t. d.

Htjeli bi sa nekoliko riječi svima skeptičarima olakšati te poteškoće i rastumačiti im, da taj način ribolova nije nimalo težak, da si sami vrlo lako mogu pribaviti ili načiniti umjetne mušice, da neke vrste riba kao pastrva, bolen i klen vrlo rado uzimaju umjetnu muhu, i na kraju, da za taj način ništa drugo nije potrebno nego jedino imati prut t. zv. muharicu (Fliegenstock). I taj nije baš tako naročito važan, kada gledamo naše domaće seljake ribolovce kako na pastvskim vodama običnim ljeskovim štapom postižu bolje rezultate nego li netko tko je snabdjeven prvorazrednim materijalom iz inostranstva. Sa malo

truda možemo si sami načiniti isto tako dobar prut i iz naše drenovine.

Dakle da počnemo!

Na prutu pričvršćen je sasvim običan kotač na kojem je namotano cca 25 do 30 metara konca, a na kraju konca pričvršćen je produžak od nyлона, ili kako ga mi nazivamo »forfah«, na kojem su pričvršćene jedna, dvije ili tri umjetne muhe. Na bosanskim vodama seljaci ribolovci meću katkada i do šest komada muha, ali to smatramo nepotrebnim a često i vrlo otežavajućim. Poznati stari ribolovac Dr. Heintz tvrdi, da je najbolje imati na »forfahu« najviše dvije muhe.

Prva je faza, da na vodu položimo nekoliko metara konca zajedno sa produškom, recimo 5—6 metara, koliko može svaki početnik zabaciti na površinu vode. Kad smo to učinili, daljne faze su slijedeće:

1. Držanje pruta

Prut-muharicu treba ispravno držati tako da se držak obujmi sa četiri prsta jedne ruke, palcem ispruženim prema vrhu pruta. Ponavljamo, palcem ispruženim prema vrhu pruta; to je naime važno radi davanja zamaha samom štapu. Lijevom rukom valja sa dva prsta (palac i kažiprst) lagano držati konac između kotača i prvog prstena s ahatom, u dužini od svojih jedan metar. Poslije ćemo vidjeti zašto.

2. Povlačenje konca sa vode.

Povlačiti treba na početku polagano, a zatim brzom kretnjom vrha pruta dignemo konac sa površine vode. Ispravno povlačenje upućuje konac prema gore i u smjeru natrag preko naše glave. Prut dobiva snagu samo ručnim zglobovi i podlakticom, a lakat je lagano priljubljen uz tijelo. Nikada ne pokušavati vući konac snagom cijele ruke i mišićima, ili možda pokretom cijelog tijela. Prije podizanja konca lijevom ćemo rukom učiniti to da konac na vodi leži potpuno ispravljen (da je bez zavijutaka), i to zbog toga da nam konac bude spreman za povlačenje prema natrag. To nam istovremeno omogućava da konac lakše oslobodimo sa površine vode — da ga lakše »odlijepimo«. Kada smo, dakle, konac povukli i kada prut dosegne okomit položaj (da kažemo 12 sati) moramo u istom trenutku zaustaviti svako kretanje zgloba i podlaktice. Prut tada miruje sve do onog časa dok se konac nije ispružio potpuno do kraja, zajedno sa dužinom produžka na kojem su pričvršćene umjetne muhe (katkada samo jedna). Taj trenutak kad je zadnja muha našeg »produžka« povučena unatrag do krajnje točke, ošjetiti ćemo u ruci kao stanovit vrlo blag trzaj. Ovaj trzaj napeti će prut kao napeti luk, i dolazi do toga, da djeluje vitkost pruta (fedriranje). Tu sada imamo istu stvar u pravcu natrag, koju smo imali kad

smo konac povlačili sa vode, t. j. konac se potpuno izravnao — ispružio, no ovaj put u pravcu natrag. U tom času spreman je konac za izbacivanje u pravcu naprijed. Naročito upozoravamo na to, da se konac mora u pr. natrag potpuno ispružiti, tako da bude potpuno ravan. Ako nije potpuno ispružen, doći će do »puckanja« isto kao i kod biča i dogoditi će se da će muha koja se nalazi na kraju »produžka« uslijed tog »puckanja« jednostavno sa »produžka« biti otrgnuta. Tako se dešava, da početnici tvrde kako ne valja nylon, da ne valja muha i slično. Kako rekosmo, grješka je u pucanju kao sa bičem, drugim riječima konac treba da bude potpuno ispružen.

3. Bacanje konca u pravcu naprijed

Da bi nam bacanje u pr. naprijed što bolje uspjelo, pored pokreta zgloba i podlaktice u pr. naprijed, u isti mah povučemo lagano na koncu koji držimo u protivnoj ruci (kod dešnjaka u lijevoj a kod lijevaka u desnoj). Time ispravljamo konac i omogućavamo veću daljinu bacanja, bolje reći dometa.

Kada se bacanje u pr. naprijed približava svojem završetku, otpustiti ćemo onaj komad konca koji držimo u lijevoj ruci, i on će izletiti sa ostalim koncem koji ga vuče. Tako produžujemo daljinu dometa. Kod lova sa t. zv. »suhom« mušicom, konac treba da se ispruži u zrak i padne na vodu tako da čvor koji spaja konac sa »produžkom«, padne prvi, a zatim pada muha svojom vlastitom težinom kao pahuljica. Kad se lovi t. zv. »mokrom« mušicom, muha pada prva na vodu. O lovu mokrom i suhom mušicom govoriti ćemo u jednom od idućih članaka.

Smatramo da smo sa gore opisane tri točke rekli dovoljno, da bi početnik mogao započeti učenjem bacanja umjetne mušice. Kad smo prvo bacanje završili, i bacili prvu muhu recimo na udaljenost

od 8 metara, izvlačimo lijevom rukom sa kotača oko metar konca, ponovno povlačimo konac i ponavljamo ono što smo već gore opisali. Domet će ovaj puta biti veći za onoliko koliko smo lijevom rukom izvukli konac sa kotača, i tako sve dalje dok ne dosegneмо željenu udaljenost gdje mislimo da se skriva recimo pastrva koju želimo uhvatiti.

Iznijeli smo glavne poteze, koji su

osnovni za lov sa muhom, prema iskustvu starih ribara i našem vlastitom, pa preporučamo svakom početniku da se gore navedenih uputa točno pridržava. Sa malo vježbe lako će naučiti ovaj način ribolova. Vjerujemo da će ova mala uputa mnogima dobro doći i uvesti ih u taj za njih novi, neobično interesantni i ugodni pravi sportski ribolov.

N. NOVKOVIĆ

PORIBLJAVANJE U SREZU NIKŠIČKOM

Nasadni materijal, koji je proizveden u mrijestilištu Vidrovanu, upotrebljen je za poribljavanje rijeke Zete sa pritokama Sušicom, Rastovcem, Vidrovanom i Moštanicom.

Ovo je prvo poribljavanje koje je izvršeno poslije dužeg niza godina. Prije rata vršeno je poribljavanje rijeke Zete sa vrlo malom količinom mlađa i poslije toga nije vršeno nikakovo poribljavanje. Ukupan tok rijeka, gdje je izvršeno poribljavanje, iznosi 35 km i mjesta, na kojima je izvršeno poribljavanje, vrlo su pogodna za razvoj mlađa, jer imaju sve uslove koji su potrebni za njihov razvoj. Tiha i mirna voda sa dosta pli-

ćaka, obraslih raznim vodenim biljem, uslovit će da ovaj mlađ bude zaštićen i da se razvija pod normalnim uslovima. Kako u ovim rijekama nema drugih grabljivica osim potočne pastrmke, to će procenat gubitka biti neznatan.

Jedna novina, koja je značajna u vezi poribljavanja naših voda, jeste ta, što se prvi put u naše vode ubacila kalifornijska pastrmka. Bit će interesantno za pažanje njenog razvoja u našim vodama. Kako je rijeka Zeta ponornica, to postoje svi uslovi da se kalifornijska pastrmka udomaći u ovim vodama.

D. D.

POPIS SLATKOVODNIH RIBA JUGOSLAVIJE

U broju 1.—2. našeg lista za g. 1951. izišao je popis riba, pod gornjim naslovom, od Zdravka Talera. U popisu ima nekoliko štamparskih griješaka, koje treba ispraviti, da se u narodne ili naučne nazive riba ili u druge podatke, kojima će se čitaoci u ovom slučaju stalno koristiti, ne bi uvukle pogreške.

Na str. 18. desni stupac, peti i šesti redak odozdo, stoji prolaznih područja, a treba da bude prelaznih.

Na str. 19. lijevi stupac, dvadeseti redak odozdo, stoji na redove, a treba da bude na rodove.

Pod red. br. 1, 2 i 3, stoji Eudontomyzen, odnosno Petromyzen, a treba da bude; Eudontomyzon i Petromyzon.

Pod red. br. 7. stoji Levetzky, a treba da bude Lovetzky.

Pod red. br. 20. i 24. stoji salvolinus, a treba da bude salvelinus.

Pod red. br. 44. stoji Bolka, a treba da bude Belka.